

EDUCACIÓ AMBIENTAL

Als Espais Naturals del Delta del Llobregat

CURS 2026/2027

**Consorci per a la Protecció
i la Gestió dels Espais Naturals
del Delta del Llobregat**

PRESENTACIÓ

Els espais naturals del delta del Llobregat són un xarxa d'espais protegits que es troben als municipis del Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Sant Boi de Llobregat. Visitant-los, sorprèn la gran diversitat biològica que alberguen.

Es troben al costat de camps de conreus i vorejats d'algunes de les més importants infraestructures del país, i molt a prop de les principals ciutats metropolitanes. Hi podem trobar diferents ambients naturals: el riu Llobregat en la seva part final, llacunes i aiguamolls, pinedes litorals sobre dunes i platges verges amb vegetació de rereduna, gairebé úniques a Catalunya.

Són uns espais privilegiats per a la fauna, en especial per a les aus aquàtiques i migratòries, pel fet de trobar-se al mig de la ruta entre el nord d'Europa i l'Àfrica. Tenen una vegetació molt valuosa, amb una de les escasses poblacions de trencadalla de Catalunya, i on s'han trobat més de 23 espècies diferents d'orquídiess.

Els espais naturals del delta del Llobregat són una de les zones més importants de Catalunya quant a l'educació ambiental. És un indret per a la descoberta del medi natural i el gaudi del paisatge; on les condicions d'observació de flora i fauna són molt bones.

Aquests espais naturals estan protegits per les normatives europees i les lleis estatals i catalanes. El Consorci per a la protecció i la gestió dels espais naturals del delta del Llobregat és l'organisme públic, format per la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments del Prat de Llobregat, Viladecans, Sant Boi de Llobregat i Gavà, que s'encarrega de la gestió dels espais naturals, i que coordina i organitza l'educació ambiental que s'hi desenvolupa, amb la col·laboració de diverses entitats.

ÍNDEX

PÀG. 03 / ESPAIS PER A L'EDUCACIÓ

PÀG. 04 / INTERÉS PEDAGÒGIC DELS ESPAIS NATURALS
DEL DELTA DEL LLOBREGAT

PÀG. 06 / COM SÓN ELS ITINERARIS?

PÀG. 07 / QUÈ US RECOMENEM?

PÀG. 08 / NORMES DE COMPORTAMENT

PÀG. 09 / ENTITATS AUTORITZADES

PÀG. 10 / QUADRE RESUM D'ACTIVITATS

PÀG. 11 / FITXES D'ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

ESPAIS PER A L'EDUCACIÓ

MAPA DELS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT

http://www.deltallobregat.cat/arxius/presentacio_independents/187188/1/annex/mapa_webcompressed.pdf

ESPAIS NATURALS DEL RIU

Situats al marge dret del tram final del riu Llobregat, ocupen unes 120 hectàrees i hi ha una gran diversitat de flora i fauna. Hi podem trobar els principals paisatges del Delta: jonqueres, prats humits, pinedes, canyissars, platges i estanys litorals, com ara el de Cal Tet i el de Ca l'Arana (itinerari 1 i 2).

Seguint el camí exterior del riu, podem arribar fins a la torre de la Bunyola, l'antiga caserna dels Carrabiners o el mirador del Semàfor (itinerari 3).

Coordenades GPS. 41.312697, 2.115989

ESPAI NATURAL DEL REMOLAR - FILIPINES I PLATJA DE VILADECANS

És un dels espais naturals més emblemàtics, sobretot perquè s'hi observen fàcilment ocells aquàtics com bernats pescaires, corbs marins, ànecs, fredelugues, martinets i limícoles omplen la maresma.

Aquest espai ocupa 188 hectàrees i inclou l'estany del Remolar, la maresma de les Filipines, la riera de Sant Climent, la pineda de Cal Francès i una part de la platja de Viladecans.

Coordenades GPS. 41.278769, 2.063792

PINEDA DE CAN CAMINS I LA PLATJA DEL PRAT

Amb 48 hectàrees, formen un espai costaner d'elevat valor biològic, molt escàs al nostre país. La pineda de pi pinyer creix sobre les antigues dunes de la platja i és un magnífic recer per a una gran diversitat de fauna i flora. A la platja trobem algunes espècies amenaçades, que necessiten la vegetació dels sorralers per viure.

Coordenades GPS. 41.288442, 2.103564

BASSES DE CAN DIMONI

Són un conjunt de tres llacunes a la zona agrícola de Sant Boi de Llobregat. Amb una extensió total de 31 hectàrees, constitueixen un espai interessant per la biodiversitat que acullen i, especialment, per la funció de dormidor de martinets i esplugabous.

Coordenades GPS. 41.310281, 2.049311

ESPAI NATURAL DE LA MURTRA I LA PINEDA DE LA MAIOLA

Espai de 19,20 hectàrees. Situat entre els termes municipals de Gavà i Viladecans al costat de l'autovia C-31 i de l'estació depuradora d'aigües d'aquestes dues poblacions. Format pel propi estany de La Murtra, una pineda de pi pinyer i conreus. És un hàbitat d'espècies interessants com el martinet menut, el blauet i el corriol petit, amb un gran potencial per a moltes altres espècies.

Coordenades GPS. 41.273514, 2.043022

INTERÈS PEDAGÒGIC DELS ESPAIS NATURALS DEL DELTA DEL LLOBREGAT

Cada any, prop de 20.000 escolars de tot Catalunya visiten el delta del Llobregat.

El Consorci considera aquest públic prioritari i treballa dia a dia per oferir-li un bon servei perquè la visita li sigui profitosa. Coneixem les potencialitats dels entorns naturals com a espais pedagògics i d'aprenentatge, per això som exigents amb l'educació ambiental que s'hi desenvolupa.

Els espais naturals del delta del Llobregat es troben al bell mig de l'àrea metropolitana de Barcelona. Aquesta situació és una característica excepcional que comparteix amb molt pocs espais naturals.

L'accessibilitat és també privilegiada.

La sortida al delta del Llobregat es pot inserir en el programa escolar fàcilment, en tractar-se d'una activitat que no requereix pernoctació i que es pot fer sense alterar el funcionament habitual del centre ni l'horari d'entrada i sortida de l'alumnat.

Pel que fa a les potencialitats del medi natural del delta del Llobregat, destaca la vistositat de la fauna. En molts espais naturals aquesta observació està condicionada a un factor d'atzar, en canvi, al delta del Llobregat els animals estan més localitzats i es poden veure amb facilitat.

Ens trobem en una zona clau en la ruta migratòria de moltes aus que venen d'Europa i de l'Àfrica, junt amb espècies sedentàries, hivernants o reproductores i estivals.

L'observació dels estanys, i encara més de les maresmes, per l'estacionalitat del règim d'inundacions, serà diferent segons l'època de l'any en què es faci la visita.

Aquestes condicions fan que sigui possible un aprofitament pedagògic divers, però sempre interessant, al llarg de tot l'any. Alhora, la meteorologia mediterrània, amb hiverns suaus, permet la visita en qualsevol època de l'any.

La diversitat biològica dels aiguamolls mediterranis es complementa amb la d'altres ambients naturals, com les pinedes litorals i les platges naturals. Però aquest territori és particularment interessant també des d'altres vessants. En especial des del punt de vista geològic, com a Delta, té un gran interès pedagògic ja que forma part dels continguts educatius de diferents nivells i és una de les estructures en què es poden observar millor les dinàmiques de formació (antigues desembocadures de riu, sediments, barreres de sorra...), així com conèixer el funcionament d'un important aquífer.

Les zones naturals del delta del Llobregat formen part d'un territori complex i fragmentat, on encara es pot observar una important zona agrícola i masies, però també polígons industrials, poblacions en continu creixement i grans infraestructures (autopistes, port, aeroport...).

És un indret excepcional per interpretar el paisatge i estudiar l'ordenació territorial, així

com les diferents problemàtiques ambientals existents (contaminació, regressió litoral, canvi climàtic...) i les diferents solucions que s'hi han aplicat o que es té la intenció d'aplicar (depuradora, barrera hidràulica, dessaladora...).

En definitiva, els espais naturals del delta del Llobregat són un excel·lent recurs pedagògic i un complement de l'activitat que ja es porta a terme a les aules; per això, el Consorci del

Delta del Llobregat els posa a disposició de les escoles i instituts, per contribuir a augmentar en el públic escolar d'avui, adult de demà, el coneixement del medi natural i el respecte per la natura.

COM SÓN ELS ITINERARIS?

- Terreny pla, apte per totes les edats.
- Els itineraris i part de les instal·lacions estan adaptades a persones amb mobilitat reduïda i cadira de rodes.
- Punt d'informació als Espais Naturals del Riu i Centre d'informació a l'Espai Natural del Remolar – Filipines.
- Zones de pícnic i esbarjo a l'inici dels itineraris, excepte a l'espai natural de la Murtra.
- Torres mirador i aguaites per a l'observació del paisatge i la fauna.
- Wc i contenidors d'escombraries a l'inici dels itineraris.
- Font d'aigua potable als Espais Naturals del Riu. A la resta d'espais naturals no hi ha font d'aigua potable.

QUÈ US RECOMANEM?

- Cal predisposar l'alumnat per a un dia d'aprenentatge pràctic en un espai natural protegit i de gran fragilitat. En cap cas no és una jornada d'esbarjo, per a això ja hi ha altres indrets més ben preparats.
- Dur roba i calçat còmodes.
- Durant la primavera i estiu es recomanable dur repel·lent de mosquits, protector solar i gorra.
- Es recomana contractar un servei d'autocar, i cal confirmar que disposeu del mapa de com accedir a l'espai natural, que us el farà arribar l'entitat d'educació ambiental que heu contractat.
- En cas de venir amb transport públic, consulteu prèviament el mitjà adient, horaris i connectivitat mitjançant la web <http://mou-te.gencat.cat>.
- Cal que sigueu puntuals per garantir el correcte desenvolupament de les activitats.

NORMES DE COMPORTAMENT

El control del comportament dels alumnes és responsabilitat dels i de les mestres que acompanyen el grup escolar.

No es poden arrancar plantes, ni canyes, ni tirar-les als canals.

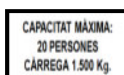
Respecteu la fauna. Al llarg dels itineraris i en les zones d'estada no es pot córrer ni cridar.

En els aguaitos s'ha d'estar en silenci i no treure mans, braços, binocles, carpetes o altres objectes per les finestres, per garantir la tranquil·litat de la fauna.

Cal tenir cura del mobiliari i les instal·lacions: aguaitos, wc, torres mirador, zones de picnic, etc. Cal deixar-ho tot en el mateix estat en el que us ho heu trobat.

CAPACITAT MÀXIMA:
20 PERSONES
CÀRREGA 1.500 Kg.

Per la vostra seguretat, respecteu les capacitats màximes senyalitzades de les instal·lacions.

Es prega puntualitat per poder desenvolupar les activitats segons el previst i no afectar la realització de les activitats d'altres grups.

Si el grup no té el comportament adequat, feu el possible perquè el rectifiqui, i en cas de no aconseguir-ho, el personal del Consorci us convidarà a abandonar l'espai natural. Comptem amb la vostra col·laboració.

ENTITATS AUTORITZADES

Aquestes són les dades de contacte de les entitats que el Consorci del delta del Llobregat ha autoritzat per oferir programes pedagògics durant el curs 2025 / 2026 als Espais Naturals del Delta del Llobregat:

Àrea Metropolitana de Barcelona

Compartim un Futur

Telèfon: 93 238 93 51

a/e: reserves.compartim@amb.cat

Lloc web: <http://compartimunfutur.amb.cat>

Associació Bioeduca

Telèfon: 93 172 72 82

reserves@bioeduca.org

Associació Bosc de Llum

Telèfon: 644 020 157

a/e: reservesbdl@gmail.com

Associació Edulis

Telèfon: 630 678 885

a/e: edulis@edulis.cat

Biosfera, Associació d'Educació Ambiental

Telèfon: 93 518 21 00

a/e: biosferaeduca@gmail.com

Centre Mediambiental L'Arrel

Mòbil: 687 073 675

Telèfon 93 477 01 47

a/e: cmlarrel@gmail.com

Cultura Itinerant

Telèfon: 93 417 55 63

a/e: culturaitinerant@itinerants.cat

Fem Natura

Telèfon: 93 776 54 00

Mòbil: 651 839 192

a/e: info@femnatura.com

Fundació Catalana de l'Esplai

Telèfon: 93 474 74 74

a/e: descobrimdelta@fundesplai.org

Fundació Privada Sigea

Telèfon: 93 647 21 21

a/e: reserves@fundaciosigea.org

Projecte Bioescola

Telèfon: 605 358 533

a/e: info@tallersescolars.cat

TEA Difusió Cultural SL

Telèfon: 93 296 52 20

a/e: tea@teadifusiocultural.com

ACTIVITATS

QUADRE - RESUM

ACTIVITAT	EDUCACIÓ PRIMÀRIA							ENTITAT AUTORIZADA
	EDUCACIÓ INFANTIL	CICLE INICIAL	CICLE MITJÀ	CICLE SUPERIOR	ESO	BATXILLERAT	ADULTS	
Depuradora de Gavà i les dunes litorals: un ecosistema singular				Pàg. 12	Pàg. 12	Pàg. 12	Pàg. 12	Àrea Metropolitana de Barcelona <i>Compartim un Futur</i> Telèfon. 93 238 93 51
Salvem les platges metropolitanas (Viladecans - El Prat de Llobregat)				Pàg. 13			Pàg. 13	
Descobreix el delta del Llobregat		Pàg. 14						Associació Bioeduca Telèfon. 93 172 72 82
Descobreix la fauna i flora del delta del Llobregat			Pàg. 15					
Descobreix i estudia la fauna i flora del delta del Llobregat				Pàg. 16				
Itinerari de Natura al Delta del Llobregat					Pàg. 17	Pàg. 17	Pàg. 17	
Excursió de conte: el delta i els seus habitants	Pàg. 18	Pàg. 18						Associació Bosc de Llum Telèfon. 644 020 157
Descobrim els secrets del Delta! Itinerari de natura		Pàg. 19	Pàg. 19	Pàg. 19	Pàg. 19	Pàg. 19	Pàg. 19	
Dibuixa i descobreix el delta de Llobregat		Pàg. 20	Pàg. 20	Pàg. 20	Pàg. 20	Pàg. 20	Pàg. 20	
Biòlegs i biòlogues del Delta: estudiem les aus i les plantes		Pàg. 21	Pàg. 21	Pàg. 21	Pàg. 21	Pàg. 21	Pàg. 21	
Piu-piu, xip-xap, El Delta del Llobregat	Pàg. 22							Associació Edulis Telèfon. 630 678 885
Els habitants del Delta		Pàg. 23	Pàg. 23	Pàg. 23				
El delta del Llobregat: el gran espai desconegut					Pàg. 24	Pàg. 24		
Viu el Delta a Cal Tet!		Pàg. 25	Pàg. 25	Pàg. 25	Pàg. 25	Pàg. 25	Pàg. 25	Biosfera Telèfon. 93 518 21 00
Viu el Delta al Remolar!		Pàg. 26	Pàg. 26	Pàg. 26	Pàg. 26	Pàg. 26	Pàg. 26	
Viu el Delta i anàlisi de l'aigua		Pàg. 27	Pàg. 27	Pàg. 27	Pàg. 27	Pàg. 27	Pàg. 27	
Els ocells viatgers	Pàg. 28							Centre Mediambiental l'Arrel Mòbil 687 073 675 Telèfon 93 477 01 47
Plomes i becs		Pàg. 29	Pàg. 29	Pàg. 29				
Terra d'aigua: un recorregut pels ambients naturals del Delta del Llobregat					Pàg. 30		Pàg. 30	
Descobrim el delta del Llobregat		Pàg. 31	Pàg. 31	Pàg. 31				Cultura Itinerant. Serveis culturals i didàctics Telèfon. 93 417 55 63
Estudi del Delta del Llobregat		Pàg. 32	Pàg. 32	Pàg. 32	Pàg. 32	Pàg. 32		
El passat i futur del delta del Llobregat			Pàg. 33	Pàg. 33	Pàg. 33	Pàg. 33		
El mosaic del Delta del Llobregat					Pàg. 34	Pàg. 34		
En Martinet Menut, un ocell tímid al Delta	Pàg. 35							Fem Natura Telèfon. 93 776 54 00 Mòbil. 651 839 192
Gimcana de natura al Delta		Pàg. 36	Pàg. 36					
Aventura't al Delta, un espai sorprenent!			Pàg. 37	Pàg. 37	Pàg. 37	Pàg. 37		
La Pineda de Can Camins (gimcana orientació)				Pàg. 38	Pàg. 38			
L'aiguamoll dels ocells - Espai Natural del Remolar - Filipines	Pàg. 39	Pàg. 39						Fundació Catalana de l'Esplai Telèfon. 93 474 74 74
Descobrim el Delta - EENN Riu - Cal Tet			Pàg. 40	Pàg. 40	Pàg. 40	Pàg. 40	Pàg. 40	
Descobrim el Delta - Espai Natural del Remolar - Filipines			Pàg. 41	Pàg. 41	Pàg. 41	Pàg. 41	Pàg. 41	
La Mar Mediterrània: Què vénen els pirates!	Pàg. 42	Pàg. 42	Pàg. 42					
Quin Munt de plomes!		Pàg. 43	Pàg. 43					Fundació Privada Sigea Telèfon: 93 647 21 21
El Delta agrícola i natural en bici		Pàg. 44	Pàg. 44	Pàg. 44	Pàg. 44			
L'agricultura ecològica i les zones humides			Pàg. 45	Pàg. 45	Pàg. 45	Pàg. 45		
Investiguem l'Espai Natural del Remolar - Filipines			Pàg. 46	Pàg. 46	Pàg. 46	Pàg. 46		
Fem d'exploradors al delta del Llobregat		Pàg. 47	Pàg. 47	Pàg. 47	Pàg. 47			Projecte Bioescola Telèfon: 605 358 533
El nostre Delta	Pàg. 48	Pàg. 48						
Coneguem el delta del Llobregat			Pàg. 49	Pàg. 49				TEA. Difusió Cultural Telèfon: 93 296 52 20
Un passeig pel delta del Llobregat					Pàg. 50	Pàg. 50		

FITXES D'ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Al llarg d'aquest apartat podreu consultar les fitxes tècniques (objectius didàctics, tipologia, durada, temporització i ràtios) de cadascuna de les activitats que ofereixen les entitats d'educació ambiental.

Depuradora de Gavà i les dunes litorals: un ecosistema singular

*Cicle Superior de Primària
ESO / Batxillerat / Adults*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Aparcament depuradora de Gavà-Viladecans	5 min	Introducció i formació grups	Exposició del desenvolupament de l'activitat i captació del coneixement del grup.	19 visitants per grup
Camp	Visita a la depuradora de Gavà-Viladecans	1 h i 30 min	Explicació del procés de depuració i el seu paper en el manteniment del medi ambient	Cicle integral de l'aigua a l'AMB. Gestió i competències de l'AMB. Sistema metropolità de sanejament i procés de regeneració de Gavà i paper en l'estat del medi ambient	
Camp	Visita a les dunes de la platja de Viladecans	1 h i 30 min	Itinerari per la platja de Viladecans	Introducció a l'espai dunar protegit i a l'entorn, i identificació de la flora i la fauna. Conèixer els ecosistemes i les platges com a espais naturals, i el paper de l'AMB en la gestió de les platges metropolitanas.	
Camp	Canvi de grup i trasllat a l'espai natural	25 min	Organització	Organització	

Nombre d'alumnes. Fins a 38 participants (2 grups simultanis)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores i 30 minuts. De dimarts a divendres de 9:45 a 13:15h

Contingut central de l'activitat

Descoberta de l'espai dunar protegit, la flora i la fauna i els ecosistemes.

Descoberta del procés de depuració d'aigua residual i el seu paper en el medi natural; i del procés de regeneració i el seu paper en el balanç dels recursos hídrics.

Sensibilització ambiental: respecte pel medi natural i consum responsable de l'aigua.

Objectius didàctics

- Conèixer el paper de les depuradores en el manteniment de la qualitat de les aigües.
- Conèixer les platges com a espais naturals, i la importància ecològica de la protecció dels espais dunars.
- Capacitar per a l'acció ciutadana, per actuar críticament vers el medi i per incorporar pràctiques sostenibles.

Lloc. Depuradora de Gavà i platja de Viladecans.

Només es realitza l'activitat a la platja de Viladecans d'octubre a febrer (inclosos) i la resta de l'any es durà a terme a la platja de Gavà.

Recomanacions

Per a la sessió de camp es recomana portar roba i calçat còmode i tancat, estris per escriure, aigua i, depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

L'entrada a la depuradora comporta l'acceptació de normes de seguretat específiques.

Altres comentaris

És necessari vehicle privat per els desplaçaments.

Possibilitat de fer-se en anglès.

Lloc Web: <http://compartimunfutur.amb.cat>

Salvem les platges metropolitanes (Viladecans - El Prat de Llobregat)

Cicle Superior de Primària
Adults / Públic familiar

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Punt d'informació	10 min	Introducció a l'activitat	Exposició del desenvolupament de l'activitat i captació del coneixement del grup.	1 grup classe / educador/a
Camp	Platja de Viladecans / platja del Prat	2 h i 40 min	Itinerari des de la platja del Remolar de Viladecans fins a la platja del Prat	Introducció a l'espai dunar protegit a l'entorn. Conèixer els ecosistemes presents i les platges com a espais naturals. Observació i identificació de flora i fauna. Estratègies d'adaptació. Conèixer la gestió de l'AMB respecte la protecció del medi- cicle integral de l'aigua, manteniment de les platges metropolitanes...	
Camp	Platja del Prat -Torre d'observació	25 min	Dinàmica sobre usos i valoració de l'activitat	Usos diversos: agrícola, recreatiu, transport - infraestructures, ambiental... Síntesi i posada en comú de l'espai descobert.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Descoberta de la platja, l'espai dunar protegit, la flora i la fauna, i els diferents ecosistemes de l'espai.

Sensibilització ambiental, respecte pel medi natural.

Protecció del medi.

Objectius didàctics

- Protecció del medi: conèixer les platges com a espais naturals, així com la importància ecològica de la protecció dels espais naturals.
- Capacitar per a l'acció ciutadana, per actuar críticament vers el medi i per incorporar pràctiques sostenibles.

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) / Platja natural del Prat de Llobregat.

Recomanacions

Per a la sessió de camp es recomana portar roba i calçat còmode per caminar per la platja i adaptat a la temperatura, estris per escriure, aigua i, depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Lloc Web: <http://compartimunfutur.amb.cat>

Descobreix el Delta del Llobregat

Cicle Inicial de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Maresma de les Filipines	1 h	Itinerari de descoberta. Itinerari de vegetació i observació d'aus	Parts externes dels animals i les plantes de l'entorn. Característiques bàsiques dels mamífers, aus i peixos.	25 alumnes per monitor/a
Camp	Torre de la Vidala i zones pròximes	1 h	Itinerari de descoberta cap a la Torre de la Vidala	Elements més rellevants del medi físic i el paisatge humanitzat.	
Camp	Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h	Itinerari de descoberta cap a la platja	Elements més rellevants del medi físic i el paisatge humanitzat.	

Nombre d'alumnes. Fins a 150 alumnes

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (*matí*)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna, flora i ecosistemes més representatius del Delta.

Objectius didàctics

- Donar a conèixer els animals i plantes que viuen a una zona humida i el seu entorn.
- Aprendre a treballar dades in situ.
- Conèixer un important espai natural proper i prendre consciència de la seva importància i necessitat de conservació.
- Aprendre a situar-se en el context geogràfic.
- Incentivar una actitud respectuosa envers la natura i el medi ambient.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur aigua, calçat còmode i, a la primavera i estiu repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

L'autocar només cal per arribar al matí i marxar al mig dia (*no cal que es quedi tot el matí*).

Es reparteixen prismàtics als alumnes per observar la fauna.

S'envia un dossier al mestre o professor/a amb ampliació d'informació i propostes pedagògiques per treballar a classe abans i després de la visita.

Inclou monitor/educador expert per cada grup i assegurança responsabilitat civil.

Descobreix la fauna i flora del Delta del Llobregat

Cicle Mitjà de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Maresma de les Filipines	1 h	Itinerari de descoberta. Itinerari de vegetació i observació d'aus.	Els tipus d'alimentació com a criteri per agrupar els animals : carnívors, herbívors, omnívors. Les relacions que s'estableixen entre diversos éssers vius i entre els éssers vius i el medi. Efectes de la intervenció dels éssers vius en el medi. Conservació de la natura.	25 alumnes per monitor/a
Camp	Torre de la Vidala i zones properes	1 h	Itinerari de descoberta cap a la Torre de la Vidala	Elements d'un sistema natural i la seva interrelació. Diversitat d'entorns físics: les formacions geològiques del nostre paisatge.	
Camp	Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h	Itinerari de descoberta cap a la platja	L'espècie humana com a agent transformador del paisatge. Paisatges naturals a Catalunya. Protecció i destrucció del paisatge natural i del medi ambient.	

Nombre d'alumnes. Fins a 150 alumnes

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna, flora i ecosistemes més representatius del Delta.

Objectius didàctics

- Donar a conèixer la importància de les zones humides per la seva gran biodiversitat.
- Aprendre a situar-se en el context geogràfic i dels espais naturals, infraestructures, serveis, etc.
- Fomentar el coneixement de la fauna i flora, així com els paisatges i ecosistemes.
- Incentivar una actitud respectuosa envers la natura.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur aigua, calçat còmode i, a la primavera i estiu repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

L'autocar només cal per arribar al matí i marxar al mig dia (no cal que es quedi tot el matí).

Es reparteixen prismàtics als alumnes.

S'envia un dossier al mestre amb ampliació d'informació i propostes pedagògiques per treballar a classe abans i després de la visita.

Inclou monitor/educador expert per cada grup i assegurança responsabilitat civil.

Descobreix i estudia la fauna i flora del Delta del Llobregat

Cicle Superior de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Maresma de les Filipines	1 h	Itinerari de descoberta. Itinerari de vegetació i observació d'aus.	Els tipus d'alimentació com a criteri per agrupar els animals : carnívors, herbívors, omnívors. Clima, unitats de relleu hidrografia i vegetació a Catalunya Adaptacions de plantes i animals a diferents factors ambientals.	25 alumnes per monitor/a
Camp	Torre de la Vidala i zones properes	1 h	Itinerari de descoberta cap a la Torre de la Vidala	Paisatges naturals a Catalunya. Protecció i destrucció del paisatge natural i del medi ambient. L'activitat humana en la transformació del paisatge.	
Camp	Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h	Itinerari de descoberta cap a la platja	Elements que configuren un ecosistema. Conservació de la natura: espècies protegides, parcs naturals i reserves.	

Nombre d'alumnes. Fins a 150 alumnes

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna, flora i ecosistemes més representatius del Delta

Objectius didàctics

- Conèixer un important espai natural proper.
- Aprendre a situar-se en el context geogràfic i dels espais naturals, infraestructures, serveis, etc.
- Fomentar el coneixement de la fauna i flora, així com els paisatges i ecosistemes.
- Incentivar una actitud respectuosa envers la natura i el medi ambient.
- Aprendre a identificar la flora i la fauna dels diferents espais humits del Delta.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur cantimplora amb beguda.

Dur repel·lent de mosquits i crema solar quan fa bon temps.

Altres comentaris

L'autocar només cal per arribar al matí i marxar al mig dia (no cal que es quedi tot el matí).

Es reparteixen prismàtics als alumnes.

S'envia un dossier al mestre amb ampliació d'informació i propostes pedagògiques per treballar a classe abans i després de la visita.

Inclou monitor/educador expert per cada grup i assegurança responsabilitat civil.

Itinerari de Natura al Delta del Llobregat

ESO / Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Itinerari de vegetació i observació als aguaites	Maresma de les Filipines	1 h	Itinerari de descoberta. Observació d'aus.	Característiques generals. Classificació i identificació d'organismes. Els cinc regnes: diversitat de formes i unitat de composició, estructura i funció dels éssers vius. Les funcions de nutrició, relació i reproducció.	25 alumnes per monitor
Itinerari cap a la Torre de la Vidala	Torre de la Vidala i zones properes	1 h	Itinerari de descoberta	Els biomes. L'ecosistema: elements abiòtics i biòtics. Els organismes i el medi. Els problemes ambientals.	
Itinerari cap a la platja	Pineda, riera de Sant Climent i platja	1 h	Itinerari de descoberta	Els biomes. L'ecosistema: elements abiòtics i biòtics. Els organismes i el medi. Els problemes ambientals.	

Nombre d'alumnes. Fins a 150 alumnes

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna, flora i ecosistemes més representatius del Delta

Objectius didàctics

- Conèixer un important espai natural proper.
- Aprendre a situar-se en el context geogràfic i dels espais naturals, infraestructures, serveis, etc.
- Fomentar el coneixement de la fauna i flora, així com els paisatges i ecosistemes.
- Incentivar una actitud respectuosa envers la natura i el medi ambient.
- Aprendre a identificar la flora i la fauna dels diferents espais humits del Delta.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur cantimplora amb beguda.

Dur repel·lent de mosquits i crema solar quan fa bon temps.

Altres comentaris

L'autocar només cal per arribar al matí i marxar al mig dia (no cal que es quedi tot el matí).

Es reparteixen prismàtics als alumnes.

S'envia un dossier al mestre amb ampliació d'informació i propostes pedagògiques per treballar a classe abans i després de la visita.

Inclou monitor/educador expert per cada grup i assegurança responsabilitat civil.

Excursió de conte: el Delta i els seus habitants

Infantil
Cicle Inicial de primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Camí cap a l'Aguait dels pollancres	1 h	Conte del Delta Observem aus a l'aguait	Reconeixement d'aus	Màxim 25-30 alumnes per educador/a
Camp	Pineda del Remolar	1 h	Observació de les plantes i dels insectes que podem trobar a través dels sentits (vista, oïda, olfacte, tacte)	Reconeixement de l'entorn, de plantes i animals	

Nombre d'alumnes. Màxim 25-30 alumnes per educador/a

Tipologia d'activitat. Activitat de descoberta de la fauna i la flora del Delta del Llobregat. És apta per alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE).

Durada de l'activitat. 2 hores

Contingut central de l'activitat

Observació i identificació de les diferents espècies d'animals.

Observació i identificació de les plantes típiques mediterrànies que anirem veient pel camí.

Objectius didàctics

- Conèixer l'espai natural del Delta del Llobregat
- Valorar la importància de tenir espais naturals com aquest
- Conèixer la biodiversitat d'animals del Delta de Llobregat.

Lloc. Espai Natural del Remolar-Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Activitat adaptada per alumnes de 5 anys o superior.

Cal portar aigua, gorra, calçat còmode, repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

Material didàctic. conte, jocs didàctics i pots-lupa.

Descobrim els secrets del Delta! Itinerari de natura

Educació Primària / ESO
Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Torre de la Vidala, pineda del Remolar i platja del Remolar	2 h	Itinerari de descoberta Observació de rastres i petjades d'animals Observació d'insectes Observació de plantes Observació de petxines	Localització geogràfica El delta El bosc de ribera Rastres d'animals La Pineda Els insectes El dunar i la platja	Màxim 25-30 alumnes per educador/a
Camp	Camí a l'Aguait dels pollancres	30 min	Itinerari de descoberta	Espècies de plantes de zones humides i de bosc mediterrani Espècies exòtiques Ratpenats Hotel d'insectes	
Camp	Aguait dels pollancres	30 min	Observació d'aus	Característiques de les aus	

Nombre d'alumnes. Màxim. 25-30 alumnes per educador/a.

Tipologia d'activitat. Activitat de descoberta de la fauna i la flora del Delta del Llobregat. És apta per alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE).

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

- Observació i identificació de les diferents espècies d'aus.
- Observació i identificació d'artròpodes. Parlarem de les seves característiques i de la importància ecològica dels pol·linitzadors i dels controladors de plagues.
- Observació i identificació de les plantes típiques mediterrànies que anirem veient pel camí amb l'ajuda del guia
- Observació i identificació de petxines i altres restes marines a la platja (Només Remolar)
- Coneixement dels diferents tipus d'hàbitats

Objectius didàctics

- Definir l'hàbitat d'un ésser viu i diferenciar entre medi físic i biològic.
- Explicar les relacions existents entre els éssers vius: alimentació, competència i cooperació.

- Valorar la importància de l'adaptació al medi dels éssers vius.
- Conèixer la biodiversitat d'animals del Delta de Llobregat.
- Conèixer el paper important de les plantes en un hàbitat.
- Reconèixer com les accions de l'ésser humà influeixen en els ecosistemes.
- Prendre consciència de la responsabilitat en la cura del medi ambient i reconèixer les accions concretes que ajuden a la seva protecció.

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar aigua, gorra i calçat adequat.

Altres comentaris

Material didàctic. Fitxes visuals, prismàtics, lupes, jocs didàctics.

Dibuixa i descobreix el Delta de Llobregat

Educació Primària / ESO
Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Centre d'informació del Remolar-Filipines	30 min	Introducció al dibuix naturalista	Principis bàsics del dibuix Anatomia d'aus i altres animals	Màxim 25-30 alumnes per educador/a
Camp	Camí cap a l'Aguait dels pollancres	30 min	Dibuixem plantes	Anatomia de les plantes i tècniques de dibuix	
Camp	Aguait dels pollancres	30 min	Fem esbossos d'ocells Característiques de les aus	Tècniques per dibuixar aus	
Camp	Torre de la Vidala, pineda del Remolar i Platja	1 h i 30 min	Dibuixem el paisatge Itinerari de descoberta	Tècniques per dibuixar paisatges i per pintar Hàbitats	

Nombre d'alumnes. Màxim 25-30 alumnes per educador/a

Tipologia d'activitat. Activitat de descoberta de la fauna i la flora del Delta del Llobregat a través del dibuix naturalista
És apta per alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE).

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat Activitat dissenyada per una il·lustradora científica.
Explicació i coneixement de què és el dibuix científic i naturalista a partir d'exemples. Sabrem com treballa un il·lustrador científic i en què consisteix la seva feina.
Descobrirem què és una llibreta de camp i explicarem com fer-ne una. Aquesta ens acompanyarà al llarg de tota l'activitat.
Aprendrem a dibuixar l'anatomia d'un ocell (entre d'altres sabrem com es dibuixen les diferents espècies d'ocells, els becs, les ales o les plomes) i quins són els principis bàsics per a dibuixar altres tipus de fauna.
Aprendrem l'anatomia de les plantes i com dibuixar-les.
Observarem i farem esbossos en directe dels ocells.
Sabrem en què ens hem de fixar alhora de dibuixar al camp, quin mètode seguir i aprendrem l'art de l'esbós i el dibuix ràpid.
Descobrirem a partir de l'observació i les explicacions, aspectes teòrics de la biologia, anatomia i comportament dels ocells, així com de l'anatomia de

les plantes. Tot visitant sabrem i aprendrem dels espais naturals on habiten aquestes espècies.

Objectius didàctics

- Desenvolupar la capacitat d'observació i la memòria.
- Treballar la paciència.
- Comprendre i aprendre a respectar l'entorn.
- Desenvolupar la creativitat i l'expressió artística.
- Reforçar l'autoestima i saber valorar el treball propi.
- Adquirir els coneixements bàsics del dibuix naturalista.
- Adquirir coneixements bàsics sobre els ocells i les plantes de l'entorn del Delta del Llobregat.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar llibreta de dibuix, llapis, goma, colors, una carpeta per recolzar-se, aigua, gorra, calçat còmode, repel·lent de mosquits i crema solar.

Altres comentaris

Material didàctic. Fitxes visuals i prismàtics.

Biòlegs i biòlogues del Delta: estudiem les aus i les plantes

Educació Primària / ESO
Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Maresma de les Filipines i aguait dels Pollancre	1 h	Observació d'aus Itinerari de descoberta	Característiques de plantes i animals típics de zones humides	Màxim 25-30 alumnes per educador/a
Camp	Torre de la Vidala, pineda del Remolar i riera de Sant Climent	1 h i 30 min	Itinerari de descoberta Identificació de plantes mediterrànies	Localització geogràfica El Delta El bosc de ribera La Pineda Les plantes Les claus dicotòmiques	
Camp	Platja	30 min	Identificació de plantes dunars	Les dunes Les plantes Les claus dicotòmiques	

Nombre d'alumnes. Màxim 25-30 alumnes per educador/a.

Tipologia d'activitat. Activitat de descoberta de la fauna i la flora del Delta del Llobregat. És apta per alumnes amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE).

Durada de l'activitat. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Observació i identificació de les diferents espècies d'aus presents a les maresmes a partir de fitxes visuals.

Observació i identificació de les plantes mediterrànies amb claus dicotòmiques

Observació i identificació de les plantes dunars amb claus dicotòmiques.

Diferenciació dels hàbitats del bosc de ribera, la pineda, el dunar i el dunar.

Objectius didàctics

- Conèixer la diversitat d'animals del Delta de Llobregat.
- Valorar la importància de l'adaptació al medi dels éssers vius.
- Definir què és un ecosistema.
- Conèixer el paper important de les plantes en un hàbitat.
- Aprendre a utilitzar claus dicotòmiques per identificar organismes.

- Reconèixer com les accions de l'ésser humà influeixen en els ecosistemes.
- Prendre consciència de la responsabilitat en la cura del medi ambient i reconèixer les accions concretes que ajuden a la seva protecció.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar aigua, gorra, calçat còmode, repel·lent de mosquits i crema solar..

Altres comentaris

Material didàctic. Fitxes visuals, prismàtics, lupes, jocs didàctics, claus dicotòmiques

Piu-piu, xip-xap, El Delta del Llobregat					Educació Infantil
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	30 min	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup classe (25/28 alumnes aprox.) / educador/a
Camp	Torre de la Vidala, Espai Natural del Remolar – Filipines, pineda i platja del Remolar	3 h	Itinerari de descoberta dels diferents ambients naturals	Situació i orientació. Què és un delta. Plantes i animals del delta. Observació de les aus. Jocs de natura i percepció sensorial.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxes i jocs complementaris del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores, de 10h a 13h

Contingut central de l'activitat

Tenir un primer contacte amb la natura i els espais naturals protegits, conèixer i observar els éssers vius en el seu ambient i fomentar actituds de respecte i conservació envers el medi ambient.

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Itinerari de natura guiat per un educador/a especialitzat.

Objectius didàctics

- El Contacte amb la natura i els espais naturals.
- Importància de les zones protegides.
- Diversitat de flora i fauna
- Orientació espacial i descoberta sensorial de l'entorn.
- Respecte per la natura.

Els habitants del Delta					Educació Primària
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup classe (25 - 28 alumnes aprox.) / educador/a
Camp	Torre de la Vidala, Espai Natural del Remolar – Filipines, pineda i platja del Remolar	3 h	Itinerari de descoberta dels diferents ambients naturals	Situació i orientació. Formació característiques d'un delta. Flora, fauna i diversitat d'ecosistemes. Activitats humanes i afectació de les zones naturals.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxes i jocs complementaris del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Durada de l'activitat. 3 hores, de 10h a 13h

Contingut central de l'activitat

Observar els diferents ambients naturals del Delta i les seves característiques a l'hora que es desenvolupen actituds de respecte i conservació envers la natura i els espais naturals.

Altres comentaris

Itinerari de natura guiat per un educador/a especialitzat.

Objectius didàctics

- Conèixer i observar els diferents ecosistemes que podem trobar al delta del Llobregat i les seves característiques.
- Conèixer la diversitat de fauna i flora.

El delta del Llobregat: el gran espai desconegut

ESO / Batxillerat

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup classe (25 - 28 alumnes aprox.) / educador/a
Camp	Torre de la Vidala, Espai Natural del Remolar – Filipines, pineda i platja del Remolar	3 h	Itinerari de descoberta dels diferents ambients naturals	Situació i orientació. Formació i característiques d'un delta. Flora, fauna i diversitat d'ecosistemes. Activitats humanes i afectació de les zones naturals. Observació de les aus del Delta. Platja i sistemes dunars. Problemàtica ambiental de la zona.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxes i jocs complementaris del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Durada de l'activitat. 3 hores, de 10h a 13h

Contingut central de l'activitat

Observar els diferents ambients naturals del Delta i les seves característiques a l'hora que es desenvolupen actituds de respecte i conservació envers la natura i els espais naturals.

Altres comentaris

Itinerari de natura guiat per un educador/a especialitzat.

Objectius didàctics

- Conèixer i observar els diferents ecosistemes que podem trobar al delta del Llobregat i les seves característiques.
- Conèixer la diversitat de fauna i flora.
- Conèixer els problemes ambientals que afecten la zona, les seves causes i possibles solucions.

Viu el Delta a Cal Tet!

Educació Primària / ESO
Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Punt d'Informació	30 min	Arribada del grup	Esmorzar. Presentació dels monitors i la sortida.	20 / 25 alumnes per monitor
Camp	Mirador de Cal Lluquer	20 min	Itinerari de descoberta	Exercici del Dossier. Estudi sobre la formació, situació geogràfica i importància del Delta del Llobregat.	
Camp	Itineraris interiors dels Espais Naturals del Riu	2 h	Itinerari de descoberta	Exercici del Dossier. Estudi de les zones humides i la seva flora. Observació i reconeixement de la fauna i en especial dels ocells del Delta. Explicació sobre la depuració natural de l'aigua que fan les plantes.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espais Naturals del Riu. Cal Tet (El Prat de Llobregat)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes.

Durada de l'activitat. De 10h a 13.30h

Contingut central de l'activitat

Gaudir d'un espai natural protegit alhora que es treballen conceptes que versen sobre la biologia, l'ecologia i les problemàtiques mediambientals dels espais del Delta del Llobregat.

Altres comentaris

Material didàctic Dossier pel professorat i un dossier per l'alumnat .

Com a recurs educatiu s'utilitzen prismàtics, guies de camp i maletí de rastres d'animals.

Objectius didàctics

- Aprendre que és un espai natural protegit, la seva normativa i els seus beneficis mediambientals.
- Conèixer les característiques de les zones humides com el delta del Llobregat.
- Conèixer i reconèixer la flora i la fauna del Delta.
- Reconèixer espècies d'ocells del Delta.
- Entendre com afecta el canvi climàtic i altres problemàtiques ambientals a aquesta reserva.
- Fomentar el respecte i l'interès pels espais naturals i els organismes que hi habiten.
- Fomentar l'hàbit de recollida i reciclatge de deixalles.

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Viu el Delta al Remolar

Educació Primària / ESO
Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Centre d'Informació	30 min	Arribada del grup	Esmorzar. Presentació dels monitors i la sortida.	20 / 25 alumnes per monitor
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	1h	Itinerari de descoberta	Exercici del Dossier. Estudi de les zones humides i la seva flora. Observació i reconeixement de la fauna i en especial dels ocells del Delta.	
Camp	Itinerari riera Sant Climent, pineda i platja del Remolar	2 h	Itinerari de descoberta	Exercici del Dossier. Estudi sobre la formació, situació geogràfica i importància del Delta del Llobregat. Explicació sobre el bosc mediterrani. Exercici del Dossier. Explicació sobre les dunes litorals.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. De 10h a 13.30h

Contingut central de l'activitat

Gaudir d'un espai natural protegit alhora que es treballen conceptes que versen sobre la biologia, l'ecologia i les problemàtiques mediambientals dels espais del Delta del Llobregat.

Objectius didàctics

- Aprendre que és una espai natural protegit, la seva normativa i els seus beneficis mediambientals.
- Conèixer les característiques de les zones humides com el delta del Llobregat.
- Conèixer i reconèixer la flora i la fauna del Delta.
- Reconèixer espècies d'ocells del Delta.
- Entendre com afecta el canvi climàtic i altres problemàtiques ambientals a aquesta reserva.
- Fomentar el respecte i l'interès pels espais naturals i els organismes que hi habiten.
- Fomentar l'hàbit de recollida i reciclatge de deixalles.

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes.

Altres comentaris

Material didàctic Dossier pel professorat i un dossier per l'alumnat

Com a recurs educatiu s'utilitzen prismàtics, guies de camp i maletí de rastres d'animals.

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Viu el Delta i anàlisi de l'aigua

Educació Primària / ESO
Batxillerat / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Centre d'Informació	30 min	Arribada del grup	Esmorzar. Presentació dels monitors i la sortida.	20 / 25 alumnes per monitor
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	1h	Itinerari de descoberta	Exercici del Dossier. Estudi de les zones humides i la seva flora. Observació i reconeixement de la fauna i en especial dels ocells del Delta.	
Camp	Itinerari riera Sant Climent, pineda i platja del Remolar	2 h	Itinerari de descoberta	Exercici del Dossier. Estudi sobre la formació, situació geogràfica i importància del Delta del Llobregat. Explicació sobre el bosc mediterrani. Exercici del Dossier. Explicació sobre les dunes litorals. Exercici del dossier. Anàlisi de l'aigua (temperatura, pH, terbolesa de la riera de Sant Climent.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. De 10h a 13.30h

Contingut central de l'activitat

Gaudir d'un espai natural protegit alhora que es treballen conceptes que versen sobre la biologia, l'ecologia i les problemàtiques mediambientals dels espais del Delta del Llobregat.

Objectius didàctics

- Aprendre que és un espai natural protegit, la seva normativa i els seus beneficis mediambientals.
- Conèixer les característiques de les zones humides com el delta del Llobregat.
- Conèixer i reconèixer la flora i la fauna del Delta.
- Reconèixer espècies d'ocells del Delta.
- Aprendre a realitzar un anàlisi d'aigües i interpretar els resultats.
- Entendre com afecta el canvi climàtic i altres problemàtiques ambientals a aquesta reserva.
- Fomentar el respecte i l'interès pels espais naturals i els organismes que hi habiten.
- Fomentar l'hàbit de recollida i reciclatge de deixalles.

Lloc. Espais Naturals del Riu (Remolar-Filipines)

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes.

Altres comentaris

Material didàctic Dossier pel professorat i un dossier per l'alumnat.

Com a recurs educatiu s'utilitzen prismàtics, guies de camp i maletí de rastres d'animals.

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Els ocells viatgers

Educació infantil

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Itinerari riera Sant Climent, pineda i platja del Remolar	30 min	Activitat de descoberta dels ocells i les seves característiques: cant, plomes, colors...	Desenvolupament del centre d'interès i descoberta del fenomen de la migració dels ocells.	1 educador/a per grup classe
Camp	Recorregut per l'interior de l'espai natural	10 min	Observació de la flora de la zona i de la fauna	Treball sensorial sobre el reconeixement dels ocells: l'oïda i la vista	
Camp	Visita a l'aguait de la Maresma	20 min	Observació a ull nu i amb telescopi de la fauna de la Maresma i la bassa	Observació i reconeixement d'algunes espècies comunes d'ocells aquàtics	
Posteriori	Al centre escolar (a desenvolupar pels mestres)	1 h	Treball plàstic sobre la sortida	Treball plàstic sobre la visita desenvolupada	

Nombre d'alumnes. Màxim dos grups classe (50 alumnes aprox.)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. Estada d'un matí a la zona. Durada de l'activitat de camp, aprox. 1 hora

Contingut central de l'activitat

Reconeixement de la fauna associada a l'espai i descoberta del fenomen de la migració dels ocells.

Objectius didàctics

- Aconseguir que els infants coneguin el fenomen de la migració de les aus.
- Reconèixer algunes de les espècies d'ocells més habituals al Delta del Llobregat.
- Treballar les capacitats sensorials bàsiques per a l'observació de les aus.
- Treballar l'expressió dels sentiments i emocions mitjançant el treball plàstic.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Dur aigua, esmorzar, calçat còmode i tancat, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat).

Altres comentaris

Material didàctic. A cada infant se'l lliura un full amb informació de la zona i recomanacions per visitar l'espai a nivell familiar.

També es facilita material òptic per a l'observació dels ocells (telescopis terrestres).

Plomes i becs					Educació Primària
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Espai de trobada	10 min	Pràctica amb el material òptic.	Binocles i telescopis.	1 educador/a per grup classe
Camp	Zona de vegetació	15 min	L'hàbitat dels ocells.	Reconeixement de la vegetació de l'aiguamoll autòctona/al·lòctona.	
Camp	Visita a l'aguit	20 min	Descoberta i reconeixement de les aus aquàtiques.	Observació i reconeixement d'algunes espècies d'ocells aquàtics.	
Camp	Zona de vegetació	15 min	Descoberta i reconeixement d'altres aus de la zona.	Observació i reconeixement d'algunes espècies d'ocells no aquàtics.	
Camp	Espai de trobada	20 min	Valoració de la sortida i reflexió sobre els valors naturals del Delta i els seus problemes.	Els valors naturals del delta i la importància de la participació de tothom en la seva conservació.	

Nombre d'alumnes. Màxim dos grups classe (50 alumnes aprox.)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. Estada d'un matí a la zona. Durada de l'activitat de camp, aprox. 1,30 hores

Contingut central de l'activitat

Descoberta dels ocells com a fauna associada a l'espai i del fenomen de la migració.

Objectius didàctics

- Aconseguir que els infants s'interessin pel món dels ocells i coneguin algunes de les espècies més habituals al Delta.
- Treballar el fenomen de la migració de les aus.
- Conèixer el funcionament i les normes d'ús del material òptic.
- Treballar les capacitats sensorials bàsiques per a l'observació de les aus.
- Relacionar l'hàbitat i la seva conservació amb la presència de fauna.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Dur aigua, esmorzar, calçat còmode i tancat, llapis i goma i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat).

Altres comentaris

Material didàctic. Es facilita dossier de treball per a cada alumne i material òptic.

Terra d'aigua: un recorregut pels ambients naturals del Delta del Llobregat

ESO / Adults

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Punt de trobada	30 min	Presentació i esmorzar	Binocles i telescopis	1 educador/a per grup classe
Camp	Zona de vegetació	30 min	El Delta, terra d'aigua	Formació d'un delta El cas del delta del Llobregat	
Camp	Zona de vegetació	15 min	La vegetació de les zones d'aiguamoll	Reconeixement de la vegetació de l'aiguamoll autòctona / al·lòctona	
Camp	Visita a un aguait	20 min	Descoberta i reconeixement d'altres aus de la zona	Observació i reconeixement d'espècies d'ocells no aquàtics	
Camp	Pineda litoral	30 min	La pineda litoral i la fixació de les dunes. Els sistemes de drenatge	Observació i reconeixement de la vegetació i la fauna pròpia de la zona.	
Camp	Platja	20 min	La platja i el sistema dunar. Vegetació i fauna associada a les dunes	La regressió de la costa, el sistema dunar primigeni i la vegetació i fauna associada.	
Camp	Punt de trobada	20 min	Avaluació de l'activitat i reflexió sobre el delta i problemàtiques	Treballar el raonament crític	

Nombre d'alumnes. Màxim dos grups classe (70 alumnes aprox.)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. Estada d'un matí a la zona.
Durada de l'activitat de camp, aprox. 3 hores

Contingut central de l'activitat

Descoberta dels ambients naturals del Delta i dels ocells com a fauna associada a l'espai.

Objectius didàctics

- Conèixer els diferents ambients naturals presents al Delta del Llobregat i la fauna associada.
- Relacionar l'hàbitat i la seva conservació amb la presència de fauna.
- Conèixer els impactes i problemes de conservació de la zona i proposar alternatives de millora.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda adaptat a la temperatura, aigua, repel·lent d'insectes i prismàtics.

Altres comentaris

Material didàctic. Es facilita dossier de treball per a cada alumne i material òptic.

Descobrim el delta del Llobregat					Educació Primària
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Preparació de la sortida	Què és un Delta?	Grup / classe per cada educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	2 h i 30 min	Observació de flora i fauna. Conèixer la formació del Delta del Llobregat	Descoberta dels valors naturals del l'Espai Natural Remolar-Filipines	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Treball de síntesi	Anàlisi i avaluació de la informació obtinguda	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda adaptat a la temperatura, aigua, repel·lent d'insectes i prismàtics.

Durada de l'activitat. 2 hores i 30 minuts

Contingut central de l'activitat

Observació i reconeixement dels elements naturals.

Altres comentaris

Objectius didàctics

- Conèixer la biodiversitat d'un delta.
- Observar la Fauna en el seu espai natural.
- Avaluat els efectes de l'home sobre la natura.

Estudi del Delta del Llobregat					Educació Primària ESO / Batxillerat
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Preparació de la sortida	Coneixements previs de la formació d'un delta i els seus ecosistemes.	Grup / classe per cada educador/a
Camp	Espai natural del Remolar Filipines o Espais Naturals del Riu	3 h	Descoberta per la platja (només Remolar), les maresmes, l'aguait, els miradors i la pineda. Observació de flora i fauna. Conèixer la formació del Delta del Llobregat	Identificar els canvis de la línia de costa. Hidrografia del riu Llobregat. Situació i orientació. Entendre la formació del delta. Identificar els diferents ambients que trobarem i les seves característiques. Treball d'observació de la fauna i la xarxa tròfica. Els efectes de l'home.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Dossier de treball	Anàlisi i avaluació de la informació obtinguda	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Durada de l'activitat. 3 hores aproximadament (*activitat de matí*)

Contingut central de l'activitat

Estudi dels espais deltaics. Identificació de les característiques de l'entorn.

Objectius didàctics

- Entendre el cicle de l'aigua i la formació d'un Delta.
- Conèixer els diferents paisatges del Delta del Llobregat i les seves característiques.
- Identificar la fauna i la vegetació de l'entorn.
- Entendre les principals riqueses de l'entorn natural.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda adaptat a la temperatura, aigua, repel·lent d'insectes i prismàtics.

Altres comentaris

El passat i futur del delta del Llobregat

*Cicle Mitjà i Superior de primària
ESO / Batxillerat*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Preparació de la sortida	Coneixements previs de la formació d'un delta.	Grup/classe per cada educador/a
Camp	Espais Naturals del Riu	3 h	Descoberta per les maresmes, l'aguait, els miradors i la pineda.	Formació del delta i maresmes. Identificar els canvis de la línia de costa. La renaturalització de Cal Tet. Analitzar els impactes de l'home en l'entorn. Identificar els diferents ambients trobats i les seves característiques. Observació de la flora i fauna. La xarxa tròfica.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Dossier de treball	Anàlisi i avaluació de la informació obtinguda	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda adaptat a la temperatura, aigua, repel·lent d'insectes i prismàtics.

Durada de l'activitat. 3 hores aproximadament (activitat de matí)

Contingut central de l'activitat

Estudi dels espais deltaics. Identificació de les característiques de l'entorn i de l'efecte de l'ésser humà.

Altres comentaris

Objectius didàctics

- Entendre el cicle de l'aigua i la formació d'un delta.
- Conèixer els diferents paisatges del Delta del Llobregat i les seves característiques.
- Entendre com l'home ha utilitzat aquest espai durant segles i els diferents usos que n'ha fet. Identificar els impactes de l'ésser humà al llarg del temps, en el riu i en el Delta.
- Reconèixer les infraestructures que hi ha en el Delta.
- Reflexionar sobre el futur sostenible del Delta.

El mosaic del Delta del Llobregat

ESO / Batxillerat

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Preparació de la sortida	Coneixements previs de la formació d'un delta.	1 educador/a per grup - classe
Camp	Espais Naturals del Riu	3 h	Anàlisi de geografia urbana: el cas únic del Prat del Llobregat	Conèixer un ecosistema deltaic. Entendre l'impacte de l'home al llarg del temps. Identificar els diferents usos del sòl. Comprendre les últimes actuacions. Analitzar les polítiques públiques sobre l'espai.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Dossier de treball	Anàlisi i avaluació de la informació obtinguda	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes. Portar prismàtics.

Durada de l'activitat. 3 hores aproximadament (*activitat de matí*)

Altres comentaris

Contingut central de l'activitat

Estudi de la geografia urbana de l'entorn del riu Llobregat. Identificació de l'entorn i de l'efecte de l'ésser humà.

Objectius didàctics

- Conèixer un ecosistema deltaic proper a Barcelona.
- Identificar els diferents usos del sòl del delta.
- Entendre l'actuació de l'home i les seves repercussions en el riu i el delta del Llobregat.
- Comprendre les últimes grans modificacions i la relació amb les infraestructures.
- Analitzar les polítiques que s'apliquen des de les diferents administracions.
- Reflexionar sobre el futur del delta i sobre la seva sostenibilitat.

En Martinet Menut, un ocell tímid al Delta

Educació Infantil

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	30 min	Fitxa didàctica i conte	Conte del Martinet Menut i fitxa per acolorir	15 alumnes per educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar-Filipines, Itinerari riera Sant Climent, pineda i platja del Remolar	2 h	Itinerari de descoberta i joc	Descoberta amb els 5 sentits dels animals i plantes del Delta. En Martinet Menut ens presenta els seus amics al Delta. Observació d'ocells dels aiguats. Joc dels ocells.	
Posterior	Centre educatiu	30 min	Creació d'una titella	Creació d'una titella del Martinet Menut	

Nombre d'alumnes. Fins dos grups classe

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Itinerari i joc de descoberta a l'Espai Natural del Remolar - Filipines.

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Durada de l'activitat. 2 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta del Delta amb els 5 sentits

Altres comentaris
Aquesta activitat s'ofereix també en anglès, segons disponibilitat de monitors/ores
Objectius didàctics

- Descobrir el Delta d'una manera lúdica.
- Utilitzar els 5 sentits com a eina de descoberta.
- Conèixer els animals i les plantes més característics del Delta.
- Aprendre a respectar i gaudir de la natura.

Gimcana de natura al Delta

Cicle Inicial i Mitjà de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxa didàctica	Conèixer el riu Llobregat (naixement, cursos, comarques i delta). Explicar la formació del delta. Eines per estimar la natura.	1 grup classe per educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar-Filipines Itinerari riera Sant Climent, pineda i platja del Remolar	3 h	Gimcana amb diferents proves sobre natura al llarg de l'espai natural	Flora i fauna del Delta. Observació d'ocells dels aiguats. Reconeixement de rastres i senyals dels animals. Identificar elements significatius del paisatge. Els reclams dels ocells.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Mural del Delta	Elaboració d'un mural del Delta amb elements obtinguts a la gimcana (pinyes, pinyons, petxines, plomes...)	

Nombre d'alumnes. Fins a 3 grups classe

Tipologia d'activitat. Itinerari i gimcana de descoberta a l'Espai Natural del Remolar - Filipines

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta del Delta a través d'una gimcana al medi natural

Objectius didàctics

- Descobrir el delta d'una manera lúdica.
- Conèixer els animals i les plantes més característiques del Delta a través del joc.
- Aprendre a respectar i gaudir de la natura.

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Roba, calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès, segons disponibilitat de monitors/ores

Aventura't al Delta, un espai sorprenent!

Cicle Mitjà i Superior de Primària
ESO / Batxillerat

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Informació del Delta	Presentació del Delta i introducció d'alguns conceptes bàsics.	1 grup classe per educador/a
Camp	(*) Espai Natural del Remolar-Filipines / (*) Espais Naturals del Riu / (**) Basses de Can Dimoni (a escollir, segons interès del grup i/o disponibilitat de dates)	(*) 3 h (**) 2h	Itinerari de descoberta per l'espai natural	Situació i procés de formació del Delta. Principals característiques, flora i fauna. Observació i estudi d'ocells des dels aiguats. Característiques dels ecosistemes (aiguamolls, pineda i platja). Identificar elements significatius del paisatge. Importància de l'espai natural i principals amenaces.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxa didàctica	Diferents aspectes tractats al llarg de la sortida	

Nombre d'alumnes. Fins a 4 grups classe

Tipologia d'activitat. Itinerari de descoberta del Delta.

Durada de l'activitat. 3 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna i la flora del Delta, així com dels diversos ecosistemes i la importància de la seva conservació.

Objectius didàctics

- Conèixer i identificar la flora i fauna del delta del Llobregat.
- Identificar els diferents ecosistemes.
- Conèixer i valorar la importància de l'espai natural i la seva protecció.
- Fomentar una actitud respectuosa

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat) o Basses de Can Dimoni (Sant Boi de Llobregat)

Recomanacions

Es recomana portar llapis, un suport rígid i prismàtics.

Roba i calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris
Aquesta activitat s'ofereix també en anglès, segons disponibilitat de monitors/ores

La Pineda de Can Camins (gimcana orientació)

Cicle Superior de Primària /
ESO

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Informació del Delta i orientació	Presentació del Delta i introducció d'alguns conceptes bàsics d'orientació.	1 grup classe per educador/a
Camp	Pineda de Can Camins	2h	Gimcana d'orientació i descoberta per l'espai natural	Situació i procés de formació del delta i les pinedes litorals Principals elements de l'ecosistema de la pineda: flora i fauna. Les Orquídiès al delta. Descoberta de la pineda a través d'una gimcana d'orientació Observació de l'entorn des del mirador de l'Illa Importància de l'espai natural i principals amenaces.	
Posterior	Centre educatiu	1 h	Fitxa didàctica	Diferents aspectes tractats al llarg de la sortida	

Nombre d'alumnes. Fins a 2 grups classe

Tipologia d'activitat. Descoberta de la pineda de Can Camins a través d'una gimcana d'orientació.

Durada de l'activitat. 2 hores aprox. (matí)

Contingut central de l'activitat

Descoberta i identificació de la fauna i la flora del Delta, així com dels diversos ecosistemes i la importància de la seva conservació

Objectius didàctics

- Conèixer i identificar la flora i fauna de les pinedes del Delta del Llobregat, a través d'una gimcana d'orientació
- Identificar els diferents ecosistemes.
- Conèixer i valorar la importància de l'espai natural i la seva protecció

Lloc. Pineda de Can Camins (El Prat de Llobregat)

Recomanacions

Es recomana portar llapis, un suport rígid i prismàtics.

Roba i calçat còmode i tancat, aigua, i depenent de l'època de l'any, crema solar, gorra i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris
Aquesta activitat s'ofereix també en anglès, segons disponibilitat de monitors/ores

L'aiguamoll dels ocells- Espai Natural del Remolar -Filipines

*Educació Infantil
Cicle Inicial de Primària*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	3 h	Què sabem dels aiguamolls? La pineda vora el mar Conte " El reis dels ocells" Recerca de tresors	Les aus als aiguamolls i la pineda Les adaptacions La pineda litoral La platja	1 educador/a per grup classe

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Tipologia d'activitat. Visita guiada.

Durada de l'activitat. ½ jornada o jornada sencera

Contingut central de l'activitat

Elements i fenòmens dels aiguamolls i altres ecosistemes litorals.

Objectius didàctics

- Conèixer els principals ecosistemes naturals del Delta: maresma, pineda i platja.
- Conèixer els elements naturals que ens envolten i les seves característiques.
- Introduir als nens i les nenes al món dels animals.
- Descobrir els rastres i restes d'animals presents al Delta.
- Fomentar la curiositat i l'observació.
- Exercitar la discriminació sensorial.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent de mosquits.

Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat).

Altres informacions

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Descobrim el Delta- Espais Naturals del Riu-Cal Tet

*Cicle Mitjà i Cicle Superior de Primària
ESO / Batxillerat / Adults*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Espais Naturals del Riu – Cal tet	4 h	La història del Delta Les maresmes de cal Nani Les aus d'aiguamolls Interpretem el paisatge Les plantes salades	La vida als aiguamolls: estructures, fluxos (matèria, energia i informació) i processos (interacció, canvi) Els éssers vius; interpretacions a partir de l'exploració de diversitats/regularitats; canvi/conservació; dins/fora; micro / macro,...	1 educador/a per grup classe

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Lloc. Espais Naturals del Riu (El Prat de Llobregat)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent de mosquits.

Durada de l'activitat. ½ jornada o jornada sencera

Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat).

Contingut central de l'activitat

Elements i fenòmens dels aiguamolls i altres ecosistemes litorals.

Altres comentaris

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Objectius didàctics

- Caracteritzar un dels principals ecosistemes naturals del Delta: la maresme.
- Percebre la diversitat de paisatges i entendre el concepte de mosaic del Delta i la seva evolució al llarg del temps.
- Identificar els principals grups d'aus i plantes presents a la maresme
- Descobrir altres grups d'animals i els seus rastres presents al Delta.
- Comprendre els impactes ambientals que l'aeroport i de les vies de comunicació en l'entorn on està ubicat poden provocar
- Fomentar l'actitud participativa, cooperativa i analítica durant tota la dinàmica.

Descobrim el Delta- Espai Natural del Remolar - Filipines

*Cicle Mitjà i Cicle Superior de Primària
ESO / Batxillerat / Adults*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	4 h	Què sabem dels aiguamolls? La història del Delta Què sabem dels aiguamolls? La pineda vora el mar Una platja especial	La vida als aiguamolls: estructures, fluxos (matèria, energia i informació) i processos (interacció, canvi) Els éssers vius; interpretacions a partir de l'exploració de diversitats/regularitats; canvi/conservació; dins/fora; micro / macro,...	1 educador/a per grup classe

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada.

Recomanacions

Portar roba i calçat còmoda i adaptat a la temperatura. Portar aigua i repel·lent d'insectes.

Durada de l'activitat. ½ jornada o jornada sencera

Recomanem dinar al Parc Nou (Prat de Llobregat).

Contingut central de l'activitat

Elements i fenòmens dels aiguamolls i altres ecosistemes litorals.

Altres comentaris

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Objectius didàctics

- Caracteritzar els principals ecosistemes naturals del Delta: maresma, pineda, platja.
- Percebre la diversitat de paisatges i entendre el concepte de mosaic del Delta i la seva evolució al llarg del temps.
- Identificar els principals grups d'aus i plantes presents en els diferents ecosistemes deltaics.
- Descobrir altres grups d'animals i els seus rastres presents al Delta.
- Fomentar l'actitud participativa, cooperativa i analítica durant tota la dinàmica.

La Mar Mediterrània: Què vénen els pirates!

*Educació Infantil
Cicle Inicial i Mitjà de Primària*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre	Conceptes introductoris. Què és? Qui en té cura? Què hi trobem? En aquest apartat els alumnes han de fer una cerca sobre els espais naturals del delta	1 grup / classe
Camp	Espai natural del Remolar-Filipines i platges de Viladecans	3 h i 30 min	Joc de pistes de recerca de rastres de la platja i joc per fer classificació	La platja com a espai natural. La fauna i vegetació de la platja Actituds en un espai natural	
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre	Crear text narratiu amb descripció del que han visitat els vostres alumnes. Recull de consells i recomanacions per visitar aquest espai natural	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Tipologia d'activitat. Visita guiada i jocs d'aprenentatge.

Durada de l'activitat. 3 hores i 30 minuts. De 10h a 13.30h

Contingut central de l'activitat
La platja i els organismes que l'habiten.

Objectius didàctics

- Descobrir, a través del joc com és i quins organismes hi podem trobar

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines i platges de Viladecans (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar (si s'escau).

També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat.

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Quin Munt de plomes!

Cicle Inicial i Mitjà de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre	Conceptes introductoris: Què és? Qui en té cura? Què hi trobem? En aquest apartat els alumnes han de fer una cerca sobre els ocells que tenen al pati de l'escola.	1 grup / classe
Camp	Espai Natural del Remolar-Filipines i platges de Viladecans	3 h	Itinerari pels estanys litorals. Entrada a l'espai natural. Identificació d'aus del delta.	Itinerari per l'espai natural per identificar aus. Descobrir la fisonomia, com viuen i què mengen. Fem un niu. Cursa de relleu d'ous	
Síntesi	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre	Fer un mural amb les experiències viscudes al llarg de l'itinerari.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educador/es. Màxim 2 grups classe.

Tipologia d'activitat. Visita guiada i jocs d'aprenentatge.

Durada de l'activitat. 3 hores. De 10h a 13h.

Contingut central de l'activitat

Els ocells que viuen a l'Espai Natural del Remolar-Filipines i a la Pineda litoral.

Objectius didàctics

- Aconseguir que els alumnes s'interessin pels ocells i coneguin algunes espècies que habiten al Delta del Llobregat
- Aprendre la fisonomia i algunes característiques dels ocells
- Aprendre a observar els ocells.

Lloc. Espai Natural del Remolar-Filipines i platges de Viladecans (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar si s'escau. També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat.

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

El Delta agrícola i natural en bici

*Cicle Inicial, Mitjà
i Superior de Primària / ESO*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		18 alumnes per educador/a
Camp	Espai Agroambiental Delta del Llobregat / Corredor Biològic / Reguerons-Remolar	6 h	Ruta en bicicleta pel delta. Taller d'agricultura ecològica. Itinerari per l'Espai Agroambiental.	Descoberta en bicicleta dels espais naturals del Delta i el Parc Agrari. Experimentar les feines del camp. Investigar la relació entre l'agricultura ecològica i la conservació de la natura.	
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. Màxim 50 alumnes per dia

Tipologia d'activitat. Activitat amb bicicleta i pràctiques d'activitats agrícoles

Durada de l'activitat. 6 hores. De 10h a 16h

Contingut central de l'activitat

Treball de recerca - aprenentatge sobre l'agricultura ecològica al delta del Llobregat i la seva importància com a activitat que contribueix a preservar les zones protegides.

Objectius didàctics

- Conèixer la diversitat d'ecosistemes i els valors naturals del delta del Llobregat.
- Aprendre a respectar aquestes zones.
- Prendre consciència de la problemàtica ambiental que afecta al delta del Llobregat.

Lloc. Espai Agroambiental, Camí del Mar (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar (si s'escau).

També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat.

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

L'agricultura ecològica i les zones humides

*Cicle Mitjà i Superior de Primària
ESO / Batxillerat*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup / classe
Camp	Espai Agroambiental Delta del Llobregat / Corredor Biològic / Reguerons-Remolar	3 h i 30 min	Recollida de dades per realitzar un informe. Fitxes característiques l'aigua, la vegetació i la fauna	El delta del Llobregat i l'ocupació agrària del territori. Conèixer la compatibilitat de l'agricultura ecològica en un espai natural. Practicar feines del camp, descobrir, tractaments ecològics, control de plagues, els diferents conreus...	
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Treball de recerca i pràctiques d'activitats agrícoles

Durada de l'activitat. 3 hores i 30 minuts. De 10h a 13.30h

Contingut central de l'activitat

Treball de recerca-aprenentatge sobre l'agricultura ecològica al delta del Llobregat i la seva importància com a activitat que contribueix a preservar les zones protegides

Objectius didàctics

- Conèixer la diversitat d'ecosistemes i els valors naturals del delta del Llobregat.
- Aprendre a respectar aquestes zones.
- Prendre consciència de la problemàtica ambiental que afecta al delta del Llobregat

Lloc. Espai Agroambiental, Camí del Mar (Viladecans)

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar (si s'escau).

També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat.

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Investiguem l'Espai Natural del Remolar - Filipines

*Cicle Mitjà i Superior de Primària
ESO / Batxillerat*

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre educatiu	1 h	Fitxes prèvies del dossier del mestre		1 grup / classe
Camp	Espai natural del Remolar-Filipines i platja de Viladecans	3 h i 30 min	Joc de rol per a estudiar la fauna i ecosistemes de l'espai Natural del Remolar-Filipines	La formació del delta del Llobregat. La maresma, els estanys, la platja i les pinedes Vegetació i fauna dels espais naturals Un ecosistema fràgil.	
Camp	Centre educatiu	1 h	Fitxes de síntesis del dossier del mestre		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans)

Tipologia d'activitat. Visita guiada i joc de rol

Recomanacions

Cal portar roba còmoda, calçat adequat, gorra, carpeta, llapis, aigua, esmorzar i dinar (si s'escau). També protecció solar i repel·lent de mosquits.

Durada de l'activitat. 3 hores i 30 minuts. De 10h a 13.30h

Contingut central de l'activitat

Durant la visita a l'Espai Natural del Remolar-Filipines, els alumnes prenen el rol d'ornitòlegs i sobre el terreny, tenen la missió de reconèixer l'espai, la vegetació i la fauna.

Altres comentaris

Cada nivell educatiu té un dossier adaptat.

Aquesta activitat s'ofereix també en anglès.

Objectius didàctics

- Conèixer l'Espai Natural del Remolar-Filipines i la seva importància.
- Aprendre a respectar aquestes zones.
- Prendre consciència de la problemàtica ambiental que afecta al Delta del Llobregat

Fem d'exploradors al Delta del Llobregat

Cicle Inicial, Mitjà i Superior de Primària / ESO

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Escola	1h	Activitat-joc d'aprenentatge dels animals del delta.		Grup classe per educador/a <i>Recomanem demanar un educador addicional per grup</i>
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines / Espais Naturals del Riu	3 h	Joc interactiu d'orientació i exploració per grups per identificar espècies. Observació d'aus amb prismàtics. Els cants dels ocells.	Identificació d'espècies i les seves característiques. Hàbitats del delta i la seva formació. Aus migratòries i sedentàries. Reconeixement de rastres i senyals de la fauna del delta.	
Síntesis	Escola	1h	Fitxa per omplir amb les dades recollides durant la sortida.		

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es.

Tipologia d'activitat. Visita guiada i interactiva on els participants son partícips de la descoberta i identificació d'espècies .

Durada de l'activitat. 3 hores 30 min, de 10 13:30 (inclou 30 min per esmorzar)

Contingut central de l'activitat

Identificació principalment de fauna i també de flora del delta.

Descoberta i coneixement del medi natural, la seva importància i preservació.

Objectius didàctics

- Descobrir i identificar espècies treballant en equip.
- - Aprendre a orientar-se amb mapa i utilitzar estris de natura.
- - Conèixer la importància de les reserves naturals i el respecte a la natura.
- Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines
- (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat
- Llobregat)

Lloc. Espai Natural del Remolar - Filipines (Viladecans) o Espais Naturals del Riu (El Prat Llobregat)

Recomanacions

Portar calçat còmode i aigua, i si teniu prismàtics els podeu portar (tot i que nosaltres també en tenim).

Hivern: Bona època per veure ocells. Anar aブリガツ.

Tardor i primavera: Possibilitat de pluja. Anar preparats amb capelines o paraigües. Portar repel·lent de mosquits.

Estiu: Calor i mosquits. Portar gorra, crema solar i repel·lent de mosquits..

Altres comentaris

El lema de Bioescola diu; per protegir cal estimar i per estimar cal conèixer. Així que durant la sortida ens convertirem en exploradors de natura, on cada equip de 5 participants tindrà una motxilla amb guies d'identificació, mapa, brúixola, lupa, bloc de recollida de dades i una bossa per recollir brossa. Els nens i nens són els protagonistes en la descoberta i l'educador a través de curiositats, problemàtiques i les funcions i importància dels éssers vius pels ecosistemes, buscarà generar empatia i vincle per tal de motivar l'amor i el respecte per la natura.

El nostre Delta					Educació Infantil Cicle Inicial de Primària
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre d'Informació	30 min (matí)	Expliquem el conte: "La granota Carmeta ens ensenya casa seva"	Els cursos d'un riu Què és un delta i com es forma	20/30 alumnes per educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	2 h (matí)	Sortida de camp	El delta: flora i fauna. Observem les plantes i identifiquem aus La platja	
Posterior	Parc Nou	30 min (tarda)	Manualitat	Cada alumne es farà un penjoll amb la silueta d'un ànec collverd.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Tipologia d'activitat. Visita guiada i manualitat

Durada de l'activitat. Dia sencer adaptat a l'horari del centre educatiu. Opció només matí

Contingut central de l'activitat

Conèixer què és un delta.

Conscienciar l'alumnat de la importància d'aquest ecosistema i de la necessitat de conservar-lo.

Objectius didàctics

- Aprendre a respectar la natura valorant la importància de conservar el Delta del Llobregat.

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) i Parc Nou (Prat de Llobregat)

Recomanacions

Calçat i roba còmoda.

Portar repel·lent de mosquits.

Portem prismàtics, però els alumnes que en tinguin els poden portar.

Altres comentaris

Els monitors de TEA us acompanyem des de l'escola i també tornem amb vosaltres sempre que sigueu de Barcelona o d'una població propera.

Coneguem el Delta del Llobregat

Cicle Mitjà i Superior de Primària

Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre d'Informació	30 min	Xerrada sobre la formació d'un delta	Conèixer el riu Llobregat: conca hidrogràfica, cabal irregular, cursos del riu,... Formació del delta del Llobregat	20/30 alumnes per educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	2 h i 30 min (matí)	Sortida de camp	El delta: aiguamolls i maresmes. Plantes adaptades i observació d'aus. La pineda a la vora del mar L'ecosistema de la platja.	
Posterior	Parc Nou	45 min (tarda)	Jocs dirigits: pilla pilla tròfic i el joc del mocador amb aus	Què és una cadena tròfica i com funciona.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar – Filipines (Viladecans) i Parc Nou (Prat de Llobregat)

Tipologia d'activitat. Visita guiada i jocs

Recomanacions

Calçat i roba còmoda.

Durada de l'activitat. Dia sencer adaptat a l'horari del centre educatiu. Opció només matí.

Portar repel·lent de mosquits.

Portem prismàtics, però els alumnes que en tinguin els poden portar.

Contingut central de l'activitat

Conèixer què és un delta: geografia, flora i fauna.

Conscienciar l'alumnat de la importància d'aquest ecosistema i de la necessitat de conservar-lo.

Altres comentaris

Els monitors de TEA us acompanyem des de l'escola i també tornem amb vosaltres sempre que sigueu de Barcelona o d'una població propera.

Objectius didàctics

- Conèixer un delta des de tots els punts de vista.
- Conscienciar l'alumnat de la importància de preservar aquest medi.

Un passeig pel delta del Llobregat					ESO / Batxillerat
Treball	Indret	Temps	Activitat	Principals continguts	Ràtio
Previ	Centre d'Informació	30 min	Xerrada sobre la fragilitat d'aquest ecosistema	Característiques principals d'aquest ecosistema.	20/30 alumnes per educador/a
Camp	Espai Natural del Remolar - Filipines	2 h i 30 min (matí)	Sortida de camp	Recorregut per la maresma de les Filipines, la pineda i la platja. Identificació d'aus i les seves característiques. Treballem les adaptacions de les plantes del Delta.	
Posterior	Cal Tet	1 h (tarda)	Observació del riu Llobregat	Funció de la EDAR del Prat de Llobregat. Usos del Delta. Anàlisi de la problemàtica actual del Delta.	

Nombre d'alumnes. En funció de la disponibilitat d'educadors/es

Lloc. Espai Natural del Remolar– Filipines (Viladecans) i Cal Tet (Prat de Llobregat)

Tipologia d'activitat. Visita guiada

Recomanacions

Calçat i roba còmoda.

Durada de l'activitat. Dia sencer adaptat a l'horari del centre educatiu. Opció només matí.

Portar repel·lent de mosquits.

Estada d'un matí a la zona. Durada de l'activitat de camp, aprox. 2,30 hores.

Portem prismàtics, però els alumnes que en tinguin els poden portar.

Contingut central de l'activitat

Conèixer què és un delta: geografia, flora i fauna. Entendre que aquest és un ecosistema molt amenaçat que cal protegir, relacionant-ho amb l'actual problemàtica.

Altres comentaris

Els monitors de TEA us acompanyem des de l'escola i també tornem amb vosaltres sempre que sigueu de Barcelona o d'una població propera.

Observar la diversitat ornitològica del Delta del Llobregat.

Objectius didàctics

- Conèixer un delta des de tots els punts de vista.
- Conscienciar els alumnes de la importància de preservar aquest medi.
- Aprendre a observar la natura (observació ornitològica)

**Espais Naturals
del Delta del
Llobregat**

**Consorci per a la Protecció
i la Gestió dels Espais Naturals
del Delta del Llobregat**

Tel. 93 479 32 01

administracio@consorcidelta.org

www.deltallobregat.cat

BIOSPHERE

Certificació sostenibilitat turística